

PRILOGA 1: Vzorčenje za potrebe spremljanja stanja tal kmetijskih zemljišč

1 Oprema za vzorčenje tal

1.1 Obvezna oprema

- ustrezno orodje za vzorčenje tal: lopata in/ali sonda, nož;
- vedro;
- vrečke za vzorce brez primesi, ki bi lahko vplivale na kakovost vzorca (papirna ali vinilna vrečka);

1.2 Koristna in dodatna oprema

- obrazec za zapis o vzorčenju iz priloge ? tega pravilnika;
- meter; tračni meter
- deionizirano vodo in papirnate brisače za čiščenje orodja za vzorčenje;
- oprema za določitev lokacij vzorčnih mest z natančnostjo najmanj 5 m (GPS, topografska karta, DOF, kompas, višinomernik);
- hladilna torba za prevoz vzorcev.
- digitalni fotografski aparat ali druga naprava za zajem kakovostnih fotografij.

2 Čas vzorčenja

Vzorec tal je treba odvzeti obdobju od spravila pridelka pa do naslednjega gnojenja in/ali setve oziroma saditve rastlin. Od zadnjega gnojenja mora preteči vsaj mesec dni.

Vzorec tal ne sme biti moker, oz. se ne sme vzeti med dolгим obdobjem suše (več kot 30 dni) ali takoj po njem ali ko so tla zmrznjena, poplavljen, prekrita s snegom ali nasičena z vodo.

3 Lokacije odvzemnih mest na zemljišču in globine vzorčenja

Vzorčimo tla kmetijskega zemljišča.

Namen vzorčenja je pridobiti reprezentativen vzorec kmetijskega zemljišča za analizo kemijskih in fizikalnih lastnosti tal. Vzorčimo na celotni površini zemljišča v minimalni oddaljenosti 3 do 5 m od roba zemljišča.

Delne vzorce odvajamo na 10 do 20 odvzemnih mestih, ki so enakomerno razporejena po celotni površini zemljišča »po metodi cik - cak« ali v pravilni prostorski mreži.

Pri jemanju delnih vzorcev tal se izogibamo robovom zemljišč in delov zemljišč, ki se pedološko, vizualno ali na kakršen koli drug način razlikujejo od ostalih površin. Če so tla na vzorčnih mestih izrazito heterogena, je potrebno po enakem postopku vzorčiti v okviru enot homogenih tal.

Na vsakem odvzemnem mestu vzamemo enako količino tal, približno 200 g

Vzorčimo v globinah:

- na ornih površinah do globine ornice; med 20 in 30 cm, praviloma okoli 25 cm;
- na zatravljenih površinah na globini cca. 0-6 cm ;
- v trajnih nasadih na globini cca. 0-40 cm.

4 Vzorčenje tal

Na vsakem odvzemnem mestu vzamemo enako količino tal in dodamo v vedro.

4.1 Vzorčenje z lopato

Vzorčimo s pomočjo lopate za prekopavanje (t.i. 'štiharica'). Ta lopata je štirikotna (ne trikotna). Pri vzorčenju z lopato, vzamemo 2-3 cm debel in ravno toliko širok odrezek tal preko celotne globine vzorčenja.

4.2 Vzorčenje s sondo

Vzorčimo s pomočjo sonde. Na posameznem odvzemnem mestu se sondo zabodemo v tla, zavrtimo in med vrtenjem potegnemo iz tal. Nato s strgalom ali nožem postrgamo vso zemljo iz sonde v vedro.

5 Homogenizacija – priprava reprezentativnega vzorca

Iz tal delnih vzorcev v vedru odstranimo večje in tudi manjše korenine, skelet in morebitne druge primesi. Grude razdrobimo, temeljito premešamo/homogeniziramo.

Iz tako homogeniziranih tal vzamemo 0,5 do 1 kg tal (=reprezentativni vzorec) in ga shranimo v vrečko.

6 Označevanje in prevoz vzorcev

Vrečko z reprezentativnim vzorcem tal zemljišča opremimo najmanj z naslednjimi podatki:

- oznaka vzorca,
- globina vzorčenja (cm)
- datum vzorčenja,

Pripravimo svoj seznam odvzetih vzorcev z naslednjimi podatki:

- oznaka vzorca,
- globina vzorčenja (cm)
- datum vzorčenja,

- prostorska identifikacija (primarno GERK in domače ime ali številka katastrske občine in parcelna številka ali koordinate centroida t.j. središča parcele)
- vrsta kmetijske rabe zemljišča,
- ime in priimek lastnika, naslov, KMG-MID številka in/ali ime vzorčevalca.

Seznam oddamo ob oddaji vzorcev v laboratoriju.

Eno kopijo seznama odvzetih vzorcev hranimo za lastno evidenco.

Od odvzema vzorca do prevoza v laboratorij je vzorec tal potrebno hraniti v ustreznem hladnem prostoru (klet, garaža ipd.) in ne npr. v avtu.

Če je možno, vzorec dostavimo v laboratorij najkasneje naslednji dan, vsekakor pa v največ treh dneh.